

Ed.

92. Frumvarp til laga

[85. mál]

um þingfarar kaup alþingismanna.

Flm.: Jón Helgason, Helgi Seljan, Egill Jónsson, Kjartan Jóhannsson.

1. gr.

Alþingismaður nýtur þingfarar kaups úr rikissjóði. Þingfarar kaup greiðist frá fyrsta degi næsta mánaðar eftir kjördag eða eftir að þingseta hefst og til síðasta dags þess mánaðar, er kjörtímabili eða þingsetu lýkur. Kaupið greiðist fyrsta hvers mánaðar fyrir fram að 1/12 hluta hvert sinn.

2. gr.

Alþingismaður, sem á lögheimili utan Reykjavíkur, en verður að hafa dvalarstað í Reykjavík eða grennd vegna fjarlægðar frá heimili sínu, á rétt að fá greiddan húsnæðiskostnað vegna þingstarfa, enn fremur dvalarkostnað um þingtímann.

Alþingismaður, sem gegnir þingmennsku í kjördæmi utan Reykjavíkur og Reykjaness og nýtur ekki greiðslu skv. 1. mgr., á rétt á að fá greiddan kostnað vegna dvalar í kjördæmi sínu. Landskjörinn þingmaður fær sama dvalarkostnað og þingmaður í því kjördæmi þar sem hann var í framboði.

3. gr.

Alþingismaður, sem er ekki búsettur í Reykjavík eða grennd, á rétt á að fá endurgreiddan ferðakostnað milli heimilis síns og vinnustaðar.

Enn fremur á alþingismaður rétt á að fá endurgreiddan kostnað við þær ferðir aðrar er hann þarf að fara innanlands vegna starfs síns, nema um sé að ræða ferðalög innan kjördæmis hans, sem greitt er fyrir skv. 4. gr.

4. gr.

Alþingismaður fær á ári hverju fjárhæð til greiðslu kostnaðar við ferðalög í kjördæmi sínu. Heimilt er að hafa upphæðina misháa eftir kjördæmum. Landskjörinn þingmaður fær sama ferðakostnað og þingmaður í því kjördæmi þar sem hann var í framboði.

Ákvæði í 1. málsg. taka ekki til ráðherra.

5. gr.

Alþingismaður á rétt á að fá endurgreiddan póst- og símakostnað vegna þingstarfa.

6. gr.

Varaþingmaður fær greitt þingfararkaup skv. 1. gr., húsnæðiskostnað samkvæmt reikningi og dvalarkostnað þann tíma sem hann situr á þingi, svo og endurgreiddan ferða-, póst- og símakostnað skv. 3. og 5. gr.

7. gr.

Nú getur alþingismaður ekki gegnt þingstörfum um stundarsakir vegna starfa á vegum ríkisstjórnarinnar eða sem fulltrúi Alþingis, og skal honum þá eigi að síður greitt þingfararkaup skv. 1. gr., húsnæðiskostnaður skv. 1. mgr. 2. gr. og ferðakostnaður samkv. 4. gr.

Hverfi þingmaður af þingi um sinn vegna slyss eða veikinda fær hann þingfararkaup eigi að síður allt að einu ári. Húsnæðiskostnaður, dvalarkostnaður og ferðakostnaður greiðist þó í lengsta lagi til loka þess þings sem þingmaðurinn hefur verið kvaddur til.

Nú er þingmaður forfallaður af öðrum ástæðum en getur í 1. og 2. málsg. og varamaður tekur sæti hans á þingi, og missir hann þá þingfararkaups og annarra kjara þann tíma sem hann er fjarverandi.

8. gr.

Alþingismaður, sem setið hefur á Alþingi eitt kjörtímabil eða lengur, á rétt á biðlaunum, er hann hættir þingmennsku. Biðlaun jafnhá þingfararkaupi skv. 1. gr. skal greiða í þrjá mánuði eftir eins kjörtímabils þingsetu, en í sex mánuði eftir þingsetu í 10 ár eða lengur.

9. gr.

Reglum um eftirlaun þingmanna skal skipað með sérstökum lögum.

10. gr.

Ráðherra, sem er ekki alþingismaður, á rétt á þingfararkaupi.

11. gr.

Nú gegnir alþingismaður starfi hjá ríki eða ríkisstofnun með þingmennsku. Skal hann þá njóta launa hjá ríki eða ríkisstofnun samkvæmt mati viðkomandi ráðuneytis, þó aldrei hærri en 50%.

12. gr.

Kjaradómur skal ákveða þingfararkaup skv. 1. gr., húsnæðis- og dvalarkostnað skv. 2. gr. og ferðakostnað skv. 4. gr.

Ákvörðun Kjaradóms skal gilda frá 1. október ár hvert til 30. september næsta ár. Verði verulegar og almennar breytingar á launum, húsaleigu eða dvalarkostnaði opinberra starfsmanna á gildistíma ákvörðunar Kjaradóms skal Kjaradómur taka ákvörðun sína til endurskoðunar.

13. gr.

Skrifstofustjóri Alþingis skal úrskurða um reikninga þá sem alþingismanni skulu endurgreiddir skv. 3. og 5. gr.

Vilji alþingismaður ekki una úrskurði skrifstofustjóra getur hann skotið honum til úrskurðar forseta Alþingis sem fella endanlegan úrskurð.

14. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi. Jafnframt falla úr gildi lög nr. 4 6. mars 1964, um þingfararkaup alþingismanna, lög nr. 72 3. maí 1965 og lög nr. 57 16. apríl 1971, um breyting á þeim lögum, svo og lög nr. 111 30. desember 1978, um biðlaun alþingismanna.

Ákvæði til bráðabirgða.

Þegar eftir gildistöku laga þessara skal Kjaradómur taka til ákvörðunar þau atriði, sem honum ber að úrskurða um samkvæmt lögum þessum, og gilda þær ákvarðanir frá 1. maí 1980 til 30. sept. 1981.

Greinargerð.

Helsta breytingin, sem felst í frumvarpi þessu frá gildandi lögum um þingfararkaup alþingismanna, nr. 4 6. mars 1964, er að lagt er til að Kjaradómur ákveði þingfararkaup alþingismanna. Nú njóta alþingismenn launa samkvæmt ákveðnum flokki í launakerfi opinberra starfsmanna. Þykir rétt að gera hér breytingu á og taka upp sama hátt á ákvörðun launa alþingismanna og gildir um ákvörðun launa hæstaréttardómara og ráðherra. Laun þeirra eru ákveðin af Kjaradómi. Er lagt til í 12. gr., að Kjaradómur ákveði laun alþingismanna fyrir eitt ár í senn, frá 1. október til 30. september næsta ár. Þá er lagt til í greininni, að verði verulegar og almennar breytingar á launum opinberra starfsmanna, húsaleigu eða dvalarkostnaði á gildistíma ákvörðunar Kjaradóms skuli hann taka ákvörðun sína til endurskoðunar.

Annað nýmæli, sem í frumvarpi þessu felst, er að ákvörðun húsnæðis- og dvalarkostnaðar þingmanna, sem lögheimili eiga utan Reykjavíkur, en verða um þingtímann að hafa dvalarstað í Reykjavík eða grennd vegna fjarlægðar frá heimili sínu, svo og hliðstæð þóknun til þeirra þingmanna, sem ekki eru búsettir í viðkomandi kjördæmi, en gegna þingmennsku í kjördæmi utan Reykjavíkur og Reykjaness, er falin Kjaradómi. Einnig er honum falið að ákveða upphæð ferðakostnaðar, sem þingmönnum er greiddur á ári hverju vegna ferða í kjördæmum, sbr. 4. gr. Fram til þessa hefur þingfararkaupsnefnd ákveðið fjárhæðir þessar. Með þessum ákvæðum eru Kjaradómi falin þau verkefni, sem þingfararkaupsnefnd hefur til þessa annast, en það þykir rétt og eðlilegt og í samræmi við þá meginstefnu sem mótuð er í frumvarpinu um ákvörðun sjálfs þingfararkaupans. Að því er húsnæðiskostnað þingmanna með heimili utan Reykjavíkur varðar hefur í frumvarpinu ekki þótt ástæða til þess að gera greinarmun á því, hvort þingmaður býr í eigin húsnæði eða ekki. Hann á nú jafnan rétt til greiðslu húsnæðiskostnaðar.

Þá er í 5. gr. frumvarpsins tekið fram, að alþingismaður eigi rétt á að fá endurgreiddan póst- og símakostnað vegna þingstarfa sinna, en um það er ekki ákvæði í gildandi lögum, en löng framkvæmdavenja. Gert er ráð fyrir að skrifstofustjóri Alþingis úrskurði slíka reikninga, sbr. 13. gr.

Í 11. gr. frumvarpsins er gert ráð fyrir breytingu á 2. gr. gildandi laga, eins og hún var orðuð með lögum nr. 57/1971. Er nú lagt til að alþingismaður, sem gegnir starfi hjá ríki eða ríkisstofnun með þingmennsku, skuli aðeins njóta launa frá vinnuveitanda sínum samkvæmt ákvörðun ráðuneytis, þó skuli þau laun eigi nema meiru en hálfum föstum launum sem greiða skal fyrir starfann.

Með lögum nr. 111 20. desember 1978 voru sett ákvæði um biðlaun alþingismanna. Ákvæði þeirra laga eru felld inn í frumvarpið, sbr. 8. gr., þar sem þau þykja eiga heima í lögum sem fjalla um launakjör þingmanna. Um eftirlaun þingmanna er hins vegar gert ráð fyrir að sé fjallað í sérstökum lögum, svo sem gert hefur verið hingað til, sbr. 9. gr. frumvarpsins.

Önnur ákvæði þessa frumvarps skýra sig sjálf.